

dipam

DİPLOMATİK İLİŞKİLER ve POLİTİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER for DIPLOMATIC AFFAIRS and POLITICAL STUDIES

ANALİZ

Prof.Dr. Uğur ÖZGÖKER

ABD'NİN YENİ AKDENİZ POLİTİKASI ve TÜRKİYE'NİN SEÇENEKLERİ

Temmuz 2020 Sayı:2

ABD’NİN YENİ AKDENİZ POLİTİKASI ve TÜRKİYE’NİN SEÇENEKLERİ

Temmuz 2020 başında, ABD uzun yıllardır Kıbrıs’taki iki taraf olan KKTC ve GKRY’ ye uyguladığı silah ambargosu politikasını tek taraflı değiştirerek GKRY’ ne silah satışına izin vermiş ve GKRY Rum Milli Muhafız Ordusunu **Doğu Akdeniz’ de “İstikrarı”** sağlama gerekçesiyle askeri eğitim ve talim programına dahil ederek, savaş kapasitesini artıracaklarını duyurmuştur.

Halihazırda Dünyanın en büyük toplumsal, ekonomik ve siyasi sorunu olan pandemi bu hızla artarak devam ederse belki de uluslararası güvenlik sorunu da haline gelecektir. Yeni tip Corona (Covid 19) salgınından sonra Dünya gündemini meşgul eden ikinci en önemli uluslararası sorun “Doğu Akdeniz Sorunu” olmuştur. Bu kapsamda; Doğu Blokunun çöküşü ve iki kutuplu sistemin yıkılışı ile dünyanın tek süper gücü haline gelen ABD’ in, stratejik ve siyasi öneminin yanı sıra Kıbrıs adasının doğusunda zengin doğalgaz, batısında ise petrol rezervlerinin bulunması ile ekonomik önemi de çok artan bu bölgeye ilgisi çok artmış ve çoğu unsurunu henüz bilemediğimiz yeni bir proaktif stratejiyi uygulamaya koymuştur. Bunun en belirgin örneği, GKRY’ ye silah ambargosuna son vermesi ve ordusunu askeri eğitim programına dahil etmesi olmuştur.

Öncelikle Doğu Akdeniz’ in uluslararası ilişkiler açısından hayati önemini tarihi olayları da örnek vererek açıklayalım. Bugün dünya üzerinde en yaygın kullanılan enerji kaynakları petrol ve doğalgazdır. Sanayi Devrimi’nin başladığı 1750’lerden 2. Dünya Savaşı’ndan sonraki dönem olan

1960’lara kadar yaklaşık 200 yıl boyunca dünyada enerji kaynağı olarak “Kömür” kullanılmıştır. 1. ve 2. Dünya Savaşları Kömür ve Demir kaynaklarına sahip olmak için Avrupa’da çıkıp bütün dünyaya yayılmıştır. Avrupa’da bir daha savaş çıkmaması için (**Never again war**) 1950 de Hür Batı Avrupa’da dünya üzerindeki ilk devletler-üstü (Supra-National) nitelikli uluslararası daha doğrusu ulus-üstü örgüt olan AKÇT (Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu) kurulmuştur. AKÇT’nin kuruluşundan sonra; Yüzyıl Savaşları, Otuz Yıl savaşları, Yedi Yıl Savaşları ile 1. ve 2. Dünya Savaşları’nın çıktığı ve en yıkıcı şekilde cereyan ettiği Avrupa kıtasında bir daha savaş çıkmamıştır. 1960’lardan itibaren savaşlar enerji olarak çevreyi, kömüre göre daha az kirleten, daha çok enerji üreten; daha verimli ve ekonomik olan petrol yataklarının denetimini sağlamak için yapılmaya başlamıştır. Artık dünyadaki enerji savaşları kömür yataklarını kontrol için değil; petrol ve doğalgaz rezervleri için yapılmaktadır. Dünyada bugün bilinen enerji rezervlerinin (Petrol ve doğalgaz) %75’i (son 7-8 yıl içinde Doğu Akdeniz’de keşfedilen yataklar hariç) Orta-Doğu Bölgesinde bulunmaktadır. Bu yüzden Orta-Doğu’ da savaşlar, çatışmalar, darbeler, terör ve tedhiş hareketleri, katliamlar, etnik-dini ve mezhep çatışmaları ve göçler sürekli devam etmektedir.

Soğuk Savaş döneminde iki süper güç Orta-Doğu’ya hakim olmak ve enerji kaynakları üzerinde hegemonya kurmak istiyordu. Başta ABD; Başkan D. Eisenhower’ın 5 Ocak 1957’de, kendi adıyla bilinen ünlü “**Eisenhower Doktrini**”ni açıklaması ve ABD Kongresinin de Mart 1957 de bu stratejiyi onaylayarak, ABD Başkanına bu doktrin ile Orta Doğu ülkelerine askerî ve ekonomik

yardım yapılması için yetki vermesi ile ABD Orta-Doğu' da SSCB' ye karşı büyük bir üstünlük sağladı. Eisenhower Doktrini kapsamında yapılacak yardımların amacı; Orta Doğu'da komünizmin ve Sovyet etkisinin yayılmasını önlemektir. ABD; başta İsrail olmak üzere yönetimlerinde Kral, Emir gibi mutlak monarşik hanedanların bulunduğu Suudi Arabistan, Kuveyt, Katar, BAE, Ürdün, Mısır, Libya, Fas gibi Arap ülkeleri ile kurduğu açık ve gizli ittifaklarla SSCB'ni Orta-Doğu'da zayıf ve etkisiz bir konuma getirerek; 1. Dünya Savaşından sonra 1916 tarihli Sykes-Picot Anlaşmasına göre Osmanlı'nın Orta-Doğu topraklarını paylaşarak bölgeye egemen olan İngiltere ve Fransa, 1956 Süveyş Krizinden sonra bölgeyi terk etmek zorunda kalmasıyla ortaya çıkan güç boşluğunu (vakum) doldurmuş olmuştur. O tarihten bugüne kadar ABD'nin Orta-Doğu'daki etkisi nispeten azalsa ve ABD' ye kafa tutan, çok sayıda asker ve teçhizat kaybıyla yüz milyarlarca dolar ekonomik kayıplara neden olan karşı koymalar, gayri nizami harp ve terörist saldırılar olsa bile ABD'nin Orta-Doğu'daki hegemonyası devam etmektedir.

Bölgede ABD'nin hegemonik üstünlüğüne karşılık SSCB' de Batı'nın peyki olan mutlakiyetçi kralların sultanından kurtularak sosyalist rejimler benimseyen Arap ülkeleri ile stratejik ilişkilere girerek Orta-Doğu'da "Güç Dengesi"ni sağlama yoluna gitmiştir. İlk olarak, Osmanlı'ya ihanet eden Mekke Emiri Şerif Hüseyin'in büyük oğlu Abdullah'ın 1920' de İngiltere tarafından Suriye Kralı yapılmasından kısa bir zaman sonra Fransızlar tarafından Şam' dan kovulması ve Suriye' de Fransız manda idaresi altında Orta-Doğu'daki mutlak monarşilerle yönetilen, batının uydusu ve emir eri diğer otoriter ve totaliter

devletlerin aksine ilk laik ve görece demokratik devlet kurulmuştur. 2. Dünya Savaşında da Fransa'nın Nazi Almanyası tarafından işgal edilmesiyle Kuzey Afrika (Mağrip) ve Levant bölgesindeki Suriye ve Lübnan (Maşrik) ülkeleri üzerinde manda kisvesi altındaki Fransız hegemonyasının zayıflamasına ve Savaştan sonra da başta güneydoğu Asya'daki Fransız Hindini bölgesi olmak üzere bütün Fransız kolonilerini kaybetmesine neden olmuştur. Bu süreçte Suriye, 1946 tarihinde Orta-Doğu'daki ilk laik ve nispeten demokratik bir devlet olarak bağımsızlığını ve tam egemenliğini kazanmıştır. 1950-1960 döneminde İspanya-Portekiz-Hollanda-Belçika-Fransa ve İngiltere'nin, Afrika, Orta-Doğu ve Asya-Pasifikteki bütün sömürgelerinin birbiri ardına bağımsızlıklarını kazanıp, egemen birer devlet olarak BM' ye üye olmaları ve "Bağılantısızlık Hareketi"ni kurarak eski sömürgeci devletlere yani "Batı" ya karşı uluslararası arenada örgütlenmeleri üzerine bu yeni bağımsız ama fakir, eğitimsiz ekonomik, sosyal ve siyasi bakımdan geri kalmış ülkelerde hızla Batı karşıtlığı ve Sosyalist fikirler yükselmeye ve yerleşmeye başlamıştır. Bu Batı karşıtı ve sosyalist ideolojiden ilham alan yeni rejimler Orta-Doğu'daki Arap devletlerinde BAAS Partileri bünyesinde kurumsallaşmış ve iktidarları ele geçirmişlerdir. Kelime anlamı ile yeniden diriliş anlamına gelen BAAS'ın Suriye'deki işlevi ise farklı dini, mezhebi unsurları Arap milliyetçiliği, sosyalizm ve yine buna bağlı olarak seküler yani laik bir anlayış altında kaynaştırmaktır. Dolayısıyla 1950'lerden itibaren Suriye BAAS rejimi altında Orta-Doğu'da Fransa ve İngiltere'nin boşalttığı batılı güçlerin yerini dolduran ABD' ye karşı SSCB'nin yanında yer almış; 70 senedir de önce SSCB, onun yıkılması ile mirasçısı olan Rusya

Federasyonunun en büyük müttefiki olmuştur. SSCB Orta-Doğu'da Suriye dışında Mutlak Monarşilerden kurtularak BAAS ve sosyalist rejimlerle yönetilmeye başlayan diğer devletlerle de siyasi, askeri ve ekonomik işbirlikleri yaparak ABD ile Orta- Doğu' da "Güç" ve "Hegemonya" Savaşına girmiştir. Bu ülkeler; 1952 de Batı yanlısı Kral Faruk'u devirerek işbaşına gelen BAAS yanlısı Batı karşıtı General Cemal Abdülnasır'ın Mısır'ı; 1958'de Osmanlı'yı arkadan vuran Şerif Hüseyin'in küçük oğlu Kral Faysal'ın devrilmesiyle BAAS rejiminin işbaşına geldiği Irak; 1958' de Fransızların 1 milyon Cezayirliyi katletmesine rağmen verdiği muazzam mücadeleyle Fransa'dan bağımsızlığını kazanarak sosyalist bir rejimle yönetilmeye başlayan Cezayir; 1969' da Batı yanlısı Kral İdris'i devirerek İslami kuralların üzerine sosyalist bir rejim kurarak ülkesini hızla kalkındıran Albay Muammer Kaddafi'nin yönetimindeki Libya ve Yaser Arafat liderliğinde İsrail'e karşı işgal altındaki topraklarını kurtarma için silahlı direnişe başlayan sosyalist FKÖ ve Monarşiyle yönetilen Batı yanlısı Kuzey Yemen'le mücadele eden Sosyalist Parti ile idare edilen Güney Yemen (Yemen Demokratik Cumhuriyeti) gelmektedir.

Soğuk Savaş döneminde Orta-Doğu Bölgesinde iki Süper Güç olan ABD ve SSCB'nin "Güç" ve "Hegemonya" savaşı, bu iki süper gücün bölgede desteklediği gizli ve açık müttefiki olan devletler arasında "Askeri, Siyasi ve Ekonomik Rekabet"; 1948, 1956, 1967 ve 1973'te dört kez Arap-İsrail Savaşına neden olmuştur. Bu savaşlar da 1973 ve 1979' da iki büyük "Petrol Krizi"ne neden olarak bütün dünya ekonomilerini çok olumsuz şekilde etkilemiştir.

Soğuk Savaş döneminde bölgedeki iki süper gücün bu rekabeti, soğuk savaş sonrasında mahiyet değiştirerek ve bugüne kadar şiddetini artırarak sürmektedir. SSCB yıkılmış ama onun mirasçısı Rusya Federasyonu, SSCB'nin Orta-Doğu Politikasını aynen devam ettirmiştir. "**Brejnev Doktrinini**" kapsamında Macaristan, Çekoslovakya, Afganistan ve Polonya'ya askeri müdahalede bulunan SSCB'nin aynı saldırgan politikasını bugün Rusya Federasyonu; Suriye, Libya, Yemen, Kıbrıs (GKRY) gibi Orta- Doğu ülkeleri ile Gürcistan ve Azerbaycan gibi Kafkasya, Ukrayna (Doğu Ukrayna ve Kırım) ile Moldova (Trans-Dinyester) gibi Doğu Avrupa ülkelerinde de uygulamaktadır.

SSCB ve mirasçısı Rusya Federasyonunun bu saldırgan saldırgan politikasına karşı ABD de bölgede askeri varlığını artırarak ve yeni müttefikler kazanarak karşı atağa geçmiştir. 1979 yılının başında ABD ve İngiltere'nin emir subayı olan İran Şahı Rıza Pehlevi devrilmiş ve yerine ABD'yi en büyük şeytan olarak değerlendiren, İran'daki İngiliz ve ABD petrol şirketlerinin işlettiği dünyanın en zengin 3. Petrol rezervlerini millileştirip batılı şirketleri İran'dan kovmuş Ayetullah Humeyni gelmiştir. Bu ABD için hem SSCB'nin Basra Körfezine inmesine imkân sağlayacağı için stratejik; hem de dünyanın sayılı petrol ve doğalgaz kaynaklarının ABD'nin kontrolünden çıkması bakımından ekonomik bir darbe olmuştur. 1979 yılının sonunda ise bu kez SSCB Afganistan'ı işgal ederek Hint Okyanusuna çıkışına vesile olarak ABD'nin stratejik çıkarlarına ağır bir darbe vurmuştur.

ABD ise 1978 Eylül'ünde Mısır'a büyük ekonomik ve siyasi rüşvetler vererek, SSCB'nin Orta-Doğu'daki en büyük ve en

güçlü müttefiki olan Mısır'la İsrail'in, ABD Başkanlarının yazlık konutlarının bulunduğu Camp David kasabasında, Mısır Devlet Başkanı eski sosyalist Enver Sedat'la İsrail Başbakanı Menahem Begin'nin anlaşma yapmalarını sağlamıştır. Mısır ABD' den nükleer santraller, o zamanki değeriyle 5 milyar dolar para ve İsrail'den de Sina yarımadasını geri almış; karşılığında barış anlaşmasını imzalayarak diğer Arap ülkelerine ihanet ederek İsrail'le savaşa son vermiş ve İsrail'i resmen tanıyan ilk Arap devleti olmuştur. Bu SSCB için çok büyük bir stratejik yenilgi olmuştur. Enver Sedat'ın kendi ülkesi için fevkalade yararlı ve kazançlı olan bu başarısı diğer Arap ülkelerince hain damgası yemesine ve Arap ülkelerinin Mısır'la diplomatik ve ekonomik ilişkilerini keserek Arap ve İslam dünyasında yalnızlaştırma ve dışlama politikaları izlemelerine yol açmış; iki sene sonra da Enver Sedat bir askeri geçit töreni sırasında kendi askerlerince vurularak öldürülmüş ama yerine yardımcısı tamamen ABD yanlısı Hüsnü Mübarek gelmiş ve Mısır hem ekonomik olarak büyük kazançlar sağlamış hem çok değerli Sina yarımadasını İsrail işgalinden kurtarmış hem de Batı dünyasında büyük siyasi önem ve stratejik güç kazanmıştır. ABD de hem İsrail' in güney sınırlarının güvenliğini, hem Süveyş kanalının kontrolünü sağlamış hem de SSCB'yi Kızıldeniz ve Süveyş'ten çıkartarak bölgenin tek hakimi olmuştur. 1979 yılında Afganistan' ı işgal eden SSCB 10 yıl süren iç savaşta, ABD'nin desteklediği Mücahitler karşısında büyük bir yenilgi alarak 1989' un Şubat'ında geri çekilmek zorunda kalmıştır. Süreç, aynı yılın Kasım ayında Berlin Duvarı yıkılarak, Doğu Bloku'nun ve SSCB'nin yıkılıp, dağılması ile sonuçlanmıştır.

SSCB'nin Afganistan'daki yenilgisi ABD'yi Orta-Doğu Bölgesinin doğu sınırının da mutlak hakimi haline getirmiştir. Bundan birkaç yıl sonra ABD, yıkılan SSCB'nin mirasını devralan Rusya Federasyonu'na karşı çok büyük bir zafer daha kazanarak, Rus yanlısı BAAS partisi ile yönetilen Irak'ın sosyalist devlet başkanı Saddam Hüseyin' i devirerek kendisini ve ekibini idam etmiş; BAAS Partisinin bütün yöneticilerini de iktidardan uzaklaştırarak hapse atmışlardır. ABD, BAAS rejimi yerine, kendi kontrolünde Kuzey Irak'ta bölgesel Kürt yönetimi; Orta Irak'ta Bağdat çevresinde ABD'den talimat alan Sünni bir Arap yönetimi; güneyde ise Şii olmasına rağmen İran'dan ziyade ABD' ye yakın politikalar izleyen Şia bir Arap yönetimi kurarak, Irak'ın bütün petrol ve doğalgaz kaynaklarına el koymuş, işletmesini ABD petrol şirketlerine vermiştir. Böylece ABD bölgede SSCB' ye karşı hem ekonomik hem de stratejik olarak muazzam bir üstünlük sağlamıştır. Aynı şekilde 2012 Rus yanlısı Libya lideri Albay Kaddafi, ABD'nin organize ettiği bir iç savaşla devrilerek, işkenceyle öldürülmüş; yerine Irak'ta olduğu gibi üçü de ABD kontrolünde olan Üçlü bir yönetim işbaşına gelmiştir. Devlet tarafından işletilen Libya'nın zengin petrol ve doğalgaz kaynakları da özelleştirilerek Batılı şirketlere peşkeş çekilmiştir. Bu da ABD'nin Rusya'ya karşı Orta-Doğu ve Doğu-Akdeniz'de kazandığı başka bir zafer olmuştur.

Son sekiz yıl içinde, Orta-Doğu/Doğu Akdeniz Bölgesinde yukarıda belirttiğimiz bütün bu olaylardan çok daha önemli sonuçlara neden olacak iki önemli gelişme daha olmuştur. Bu son iki olay Orta-Doğu/Doğu-Akdeniz Bölgesini dünyanın en önemli ve en tehlikeli bölgesi haline getirerek, belki de yeni tip Corona Virüsü

Covid 19'dan sonra dünyanın en büyük sorunu haline gelmiştir. Stratejistler ve Uluslararası İlişkiler uzmanları, İstihbaratçılar ve askeri kurmaylara göre eğer bir 3. Dünya Savaşı çıkarsa bu savaş bu kez Avrupa kıtasında değil Orta-Doğu ve Doğu Akdeniz Bölgesinde kömür ve demir kaynaklarının kontrolü için değil, petrol ve doğalgaz kaynaklarının kontrolü için çıkacaktır. Bu iki önemli uluslararası gelişme de doğrudan Türkiye'nin bekası ile ilgili konulardır. Eğer Türkiye gerekli proaktif stratejileri uygulamaya sokmazsa Türkiye'nin egemenliği, toprak bütünlüğü, ekonomik gelişmesi, Lozan Antlaşmasıyla elde ettiği kazançlar tehlikeye girebilecektir.

Bunlardan birincisi, eski eyaletimiz ve en uzun kara sınırimızın bulunduğu komşumuz Suriye'de dokuz yıl önce çıkan iç savaştır. İkincisi ise; eğer çıkarlarımıza dört elle sarılmaz ve aktif bir diplomasinin eşlik edeceği etkili ve düşmanı yok edici bir askeri güç kullanımının yanı sıra başarılı bir psikolojik savaş stratejisi izlemesek milli çıkarlarımızı, milli menfaatlerimizi ve ekonomik bağımsızlığımızı doğrudan etkileyecek şekilde aleyhimize kullanılabilir olan altı yıl önce Kıbrıs adasının doğusunda deniz yatağında keşfedilerek ABD-İsrail enerji şirketlerince işletilmeye hazır hale gelen Avrupa'nın 30 yıllık enerji ihtiyacını karşılayabileceği hesaplanan çok zengin doğal gaz yatakları ve Kıbrıs adasının batısında yine deniz dibinde keşfedilen zengin petrol yataklarının sahipliği ve kontrolü konusudur.

Suriye'deki gelişmelere baktığımızda; Devlet Başkanlığını kendisi gibi diktatör olan babası Hafız Esad'dan sanki monarşik hanedanlarla yönetilen ülkelerde olduğu

gibi miras olarak devralan Beşer Esad'ın Arap Alevisi (Nusayri) kökenli olduğu görülür. Aleviler Suriye nüfusunun sadece %12'sini oluşturmalarına rağmen 1960'lardan itibaren Suriye Ordusunu ele geçirmişler; yaptıkları askeri darbe ile de 1970'lerden itibaren Devlet Başkanlığı, Hükümet üyelikleri, Bürokrasi ve uyduruk-sahte seçimlerle de Parlamentoda çoğunluğu elde tutarak elli yıldan fazla bir zamandır %75 Sünni çoğunluğa tahakküm ve eziyet etmektedirler. Suriye'deki bu hastalıklı ve adaletsiz siyasi yapıyı ayakta tutan birkaç güç vardır. İşte bu Suriye'deki adaletsiz ve hukuksuz siyasal yapı iç savaşa neden olmuş. Bu iç savaş Türkiye'yi beş milyon düzensiz göçmene bakmak; onlara on milyarlarca dolar kaynak tahsis etmek; güvenlik, asayiş, salgın hastalık, kültürel çatışmalar, hırsızlık, tecavüz gibi birçok iç sorunla uğraşmak zorunda bıraktığı gibi; Rusya ile de askeri uçak düşürmeye, yerel silahlı çatışmalara girmeye, karşılıklı askeri kayıplar verilmesine neden olan ve Türkiye'yi Rusya ve/veya İran'la savaşa sürükleyebilecek uluslararası sorunlara neden olmaktadır. Yüz yıl önce sıradan bir eyaletimiz olan Suriye; yukarıda detaylı olarak açıkladığımız gibi eski süper güç SSCB'nin devamı Rusya'nın, Orta-Doğu'daki en önemli müttefikidir.

Rusya Federasyonu'nun en büyük deniz üssü Suriye'deki Tartus limanıdır. Rusya Suriye'deki bu deniz üssü sayesinde bütün Orta-Doğu ve Doğu Akdeniz'i kontrol etmekte, petrol ve doğalgaz gibi enerji kaynakları üzerinde söz sahibi olmaktadır. Unutulmamalıdır ki bugün dünyanın coğrafi olarak en büyük toprağına sahip, en büyük nükleer gücüne sahip, süper güç olan ülkesi Rusya Federasyonunun ekonomisinin %90'ı petrol ve doğalgaz ihracatına dayanmaktadır. Bu iki enerji kaynağının

fiyatlarının düşmesi zaman zaman olduğu gibi Rus ekonomisini yıkıma sokmaktadır. Bu yüzden Rusya Suriye' den çıkmaz ve Doğu Akdeniz' den vazgeçemez. Rusya Suriye'deki deniz üssü Tartus limanı dışında üç yıl önce iç savaşta emir eri Beşer Esad' ı desteklemek için Suriye' de bir de hava üssü kurmuştur. Ayrıca kendi vatandaşlarına işkence ve katliam yapan ve dokuz milyon Suriyelinin Suriye'den kaçarak kötü şartlarda başka ülkelerde mülteci olarak yaşamalarına neden olduğu için BM Güvenlik Konseyi Suriye'ye askeri müdahale için karar alacakken, Rusya Güvenlik konseyinde "Veto" uygulayarak karar alınmasına engel olmuştur. Böylece Suriye'nin "Yasal" ama "Meşru" olmayan Esad Hükümeti bugüne kadar iktidarda kalabilmiştir. %12'lik diktatör Esad yönetimini laik bir yönetim sergilediği için daha muhafazakar Sünnilere karşı % 13 civarında nüfusa oluşturan çeşitli etnik ve mezhepsel gruplara mensup (Arap Ortodoks Hıristiyan, Katolik Hıristiyan Arap (Maronit), Ortodoks (kadim) ve Katolik Süryaniler, Ortodoks (Gregoryen) ve Katolik (Klikya Ermenileri) Ermeni cemaati) Hıristiyan Suriyeliler de desteklemektedirler. Dışarıdan ise Orta-Doğu' da Suriye' deki Şiiliğin bir kolu olan Arap Alevileri (Nusayri), Lübnan'daki Anayasal olarak Meclis Başkanlığı koltuğunu da elinde bulunduran Şiiler ve Emel Partisi ile Dürziler; Irak' ta da nüfusun %65'ini oluşturan ve Şiilerin kutsal mekanı Kербela' yı da elinde bulunduran Şiiler ile Bahreyn ve Yemen' deki Şiiler ile Ortadoğu' da bir Şii Hilali kurmak isteyen İran ve yukarıda açıklanan sebeplerle Rusya desteklemektedir. Rusya ve İran asker, silah, ekonomik yardım, askeri eğitim yardımı, istihbarat, lojistik ve siyasi destek sağlayarak Nusayri diktatör Esad rejimini iktidarda tutmakta ve İsrail ile ABD'yi Orta-

Doğu ve Doğu Akdeniz'de rahatsız etmeye hatta tehdit etmeye devam etmektedir. Son yıllarda Çin de Suriye konusunda, İran-Rusya ittifakına katılmış, Gayrimeşru Esad rejimine siyasi ve ekonomik destek vermeye başlamıştır. Hatta BM Güvenlik Konseyi'ndeki oylamada da Rusya ile birlikte olumsuz oy vererek veto etmiştir.

Başka bir Orta-Doğu ve Doğu Akdeniz ülkesi olan Libya'da da yakın zamanlarda ABD çıkarlarını tehdit eden gelişmeler olmuştur. Libya' da ABD'nin eskiden desteklediği darbeci General Hafter; Rusya ile anlaşarak Rusya'dan paralı özel askeri şirket (Wagner) ve sekiz adet en son model savaş uçağı desteği alınca; ABD'nin baştan açıktan desteklemediği fakat sonradan strateji değiştirip Türkiye ve İtalya ile birlikte desteklemeye başladığı, BM tarafından tanınan meşru "Ulusal Mutabakat Hükümeti" ve lideri Saraj Yönetimi Trablus' a sıkıştı. Libya'nın petrol yataklarının çoğu ile petrolün Avrupa'ya tankerlerle sevk edildiği limanın Rus özel askeri şirketinin eline geçmesi, ABD' yi ziyadesiyle rahatsız etmiş ve güçlü bir tehdit algılayarak, Doğu Akdeniz' de Rus nüfuzunu kırarak karşı stratejiler geliştirmesine yol açmıştır.

İşte Doğu Akdeniz' deki bu gelişmeler ABD'nin, Rusya lehine ABD aleyhine bozulan "Güç Dengesi" ni kendi lehine çevirmek için yeni askeri stratejileri uygulamaya koymasını gerektirmiştir. ABD'nin Yeni Doğu Akdeniz Politikasının etkili stratejisi, Doğu Akdeniz' de sabit bir uçak gemisi konumunda olan Kıbrıs'ta Rus etkisini bertaraf etmektir. Kıbrıs'ın kurucu Cumhurbaşkanı Makaryos Rus sempatanı, Bağlantısızlar blokunun lideri ve Rum Ortodoks Kilisesinin Başu Patrik' ti. Ayrıca Kıbrıs İngiltere' den 1960

yılında bağımsız olduktan sonra 60 yıldır en güçlü parti, Komünist Parti AKEL olmuştur. Her zaman seçimlerden 1. Parti olarak çıkmıştır. Son olarak da Rus oligarkların GKRY' de 30 milyar dolar kara parası aklanmaktadır. ABD GKRY'ni Rusya ekseninden çıkartıp ABD rotasına sokmak için yeni strateji tespit edilmiştir. Bu kapsamda Temmuz 2020 başında uzun yıllardır silah ambargosu uyguladığı GKRY' ne ambargoyu kaldırmış ve Rum Milli Muhafız ordusunu ABD Ordusunun askeri eğitim ve talim programına dahil etmiştir. ABD'nin bu politikası Türk iç politikasında Türkiye'ye karşı düşmanca bir tutum olarak algılanmıştır. Halbuki ABD bize karşı değil Rusya'ya karşı bir hamle yapmıştır. ABD'nin buradaki amacı, Rus-Yunan-Sırp-Rum Ortodoks ittifakının bir parçası olan GKRY'ni Rusya'nın etkisinden uzaklaştırmak; bu kapsamda Doğu Akdeniz için çok stratejik ve ekonomik önemi olan Rumların ekonomik kontrolündeki Kıbrıs'ın en büyük liman şehri Limasol (Rus etkisini ironik olarak belirtmek için Limasolgrad olarak adlandırılmaktadır)'un kontrolünü Ruslardan almak ve nihayet Kıbrıs'ın doğusunda Yahudi asıllı Amerikan firması Nobel Energy tarafından çıkarılan Doğalgaz ve Kıbrıs'ın batısında keşfedilen ilerde çıkartılacak petrol rezervlerini kontrol ederek, Rusya'nın tek silahı olan petrol ve doğalgaz fiyatlarını ve üretim miktarlarını belirleyerek Rusya'nın yeniden süper güç olmasını engellemektir.

Ancak ABD'nin bu stratejisi Rusya'dan çok Türkiye'ye zarar verecek gibidir. Zaten AB ile çok bozuk olan ilişkiler; Temmuz 2020, 2. Haftasında Ankara'yı ziyaret eden AB Dış Politika ve Güvenlik Yüksek Komiseri Borell'in de dediği gibi, Türkiye AB'nin en önemli sorunu haline gelmiştir. 10 Temmuz' da toplanan AB Dışişleri Bakanları

Konseyinde de AB, Türkiye'nin Akdeniz'deki faaliyetlerinden büyük endişe duyduğu ve Fransa'nın bastırması ve ısrarı ile Türkiye'ye karşı yaptırım seçeneklerinin değerlendirileceği kararına varılmıştır. Fransa'nın da Türkiye'yi Akdeniz'e kıyıdaş devlet olmaktan çıkartıp Fransa'nın başkenti Paris'in banliyösü Sevr beldesinde Ağustos 1920' de imzalanan Sevr Antlaşması sınırlarına sıkıştırmak politikası izlediği malumdur. 30 yıldır PKK' ya en açık şekilde askeri ve siyasi desteği veren; GKRY' ni ve Yunanistan'ı sürekli Türkiye'ye karşı kışkırtan ve Türkiye'ye karşı Rum-Yunan ikilisine büyük askeri ve siyasi destek sağlayan; gayrimeşru Beşer Esad rejimini Türkiye'ye karşı destekleyip-cesaretlendiren; sözde Ermeni soykırımı söylemini uluslararası camiaya taşıyan; Fransa'da Ermeni terör örgütü ASALA tarafından diplomatlarımızın şehit edilmesini teşvik eden ve Ermeni teröristleri cesaretlendirip, onlara silah, istihbarat ve lojistik destek sağlayan; en son Temmuz 2020 ortasında Ermenistan'ın Azerbaycan'a askeri saldırı yapmasını Rusya ile birlikte teşvik edip; Azeri General, Albay, subay, asker ve çok sayıda sivilin şehit edilmesine neden olan Fransa; kurucu üyesi olduğu AB ve NATO'yu sürekli Türkiye'nin aleyhine karar almaya zorlamaktadır. NATO üyesi olan Türkiye, Fransa'nın NATO içindeki manevralarını başarıyla önlemekte ama AB üyesi olmadığı için Fransa-Yunanistan ve GKRY, AB içinde şer cephesi oluşturup Türkiye'ye karşı düşmanca duygularla işbirliği yapıp sürekli AB' den milli menfaatlerimize aykırı kararlar çıkartmaktadırlar.

Fransa-GKRY ve Yunanistan'ın hasmahane tutumları ile AB'nin aleyhimize aldığı kararların yanı sıra; ABD'nin Doğu Akdeniz'deki bu yeni stratejisi aslında

doğrudan Türkiye'yi değil Rusya Federasyonunu hedeflese de eğer Türkiye karşı stratejiler geliştirmese ABD'nin bu politikası sonucu Türkiye Akdeniz' den, Ege' den, doğalgaz ve petrol kaynaklarından tamamen dışlanır ve KKTC'nin egemenliği ve bağımsızlığı da tehlikeye düşer. Bu durum ilerde bütün Anadolu'nun güvenliğini tehdit eder, Türkiye bir "Bekaa" sorunuyla yüzyüze gelir, Sevr Anlaşmasını uygulamak için ellerini ovuşturan dış güçler ve onların yurtçindeki hain işbirlikçilerine gün doğar.

Bu çok tehlikeli ve sürekli kötüye giden durumu önlemek için Türk Dış Politikasında (TDP) keskin ve köklü bir paradigma değişikliğine ihtiyaç vardır. Hükümetimizin ülkemizin bekası, vatanımızın bölünmez bütünlüğü, egemenliğimiz ve ekonomik ve siyasi bağımsızlığımızın devamı için TDP'de bu radikal ve kökten değişiklikleri behemahal yapması gerekmektedir.

TDP de yapılması gerekli paradigma değişiklikleri:

- 1) Son 7-8 yıldır diplomatik ilişkilerimizin bozuk olduğu İsrail ve Mısır'la eskiden olduğu gibi askeri ve ekonomik işbirliği anlaşmaları yapmak ve her düzeyde ilişkileri normalleştirmek. Bilindiği gibi Mısır 6 bin yıllık tarihi ile dünyanın en eski ve köklü medeniyetlerinden biridir. Süveyş kanalına sahip olması Akdeniz' in Kızıldeniz ve Hint Okyanusuna geçiş kapısının anahtarını elde tutarak büyük bir geo-stratejik konuma sahip olması; en fazla nüfusa sahip Arap-Orta-Doğu ve Doğu-Akdeniz ülkesi olması; Orta-Doğu'nun asker bakımdan sayıca ve silah bakımından en donanımlı güçlü bir orduya sahip olması ve tarihte Mısır'ı Fatimiler, Kölemenler, Memlûklüler ve

Osmanlılar gibi Türk Devletlerinin idare etmesi ile Türkiye ile tarihi ve kültürel yakınlığa sahip olması önemlidir. İsrail'e gelince, Yahudi milletinin oluşturduğu bağımsız bir devlet olarak 1948' de kurulduğunda tanıyan ilk ve tek Müslüman ülke Türkiye Cumhuriyeti olmuştur. İsrail geçmiş yıllarda Türkiye ile çok sıcak diplomatik ve siyasi ilişkiler kurmuş ortak askeri uçak, tank üretmek, silah yedek parçalarının temini ve silah ve askeri teçhizatın tamirati konusunda geçmişte Türkiye ve İsrail yakın işbirliği yapmışlardır. Ayrıca İsrail başta terör örgütü PKK'nın lideri bebek katili Abdullah Öcalan'ın (Apo) Afrika'da yakalanıp Türkiye'ye teslim edilmesinde çok yararlı istihbarat ve lojistik destek de sağlamıştır. Şunu da muhakkak aklımızda tutmalıyız ki Dünya finans-kapitalini Yahudiler elinde tutmakta ve bu suretle istedikleri ülke ve şirketleri destekleyip kalkındıracak; istemedikleri ülke, hükümet, STK ve şirketleri ise yok edip dünya üzerinden silebilecek ekonomik ve finansal güce sahiptirler. Avrupa'nın başta İngiltere ve Fransa olmak üzere birçok ülkenin hükümetlerini, parlamentolarını, medya şirketlerini, banka-sigorta gibi finansal kurumlarını ve kamuoylarını doğrudan etkileme ve yönlendirme kapasite ve kabiliyetine sahiptirler. ABD'nin ise Derin Devleti'nin Yahudilerin kontrolünde olduğunu bilmeyen yok gibidir. Dünyanın en büyük petrol şirketlerinin, medya şirketlerinin, bankalarının sahibi Yahudilerdir. Çeşitli komplo teorisyenlerinin haklarında yüzlerce kitap yazarak dünyayı idare ettiklerini iddia ettikleri Rockefeller ve Rothschild aileleri de Yahudi kökenlidir. En son olarak Türkiye için hayati önemi olan

Doğu Akdeniz’ de AB’nin 30 yıllık enerji ihtiyacını karşılayacak kadar zengin doğalgaz yataklarını da işleten Yahudi Nobel Enerji firmasıdır. Türkiye Libya ile yaptığı gibi Mısır ve İsrail’le Doğu Akdeniz’ de Deniz Yetki alanlarının sınırlandırılması ve Münhasır Ekonomik Bölge Anlaşmalarını imzalarsa; GKRY-Yunanistan ve Fransa’nın bizi Kıbrıs ve Akdeniz’ den çıkartma; petrol ve doğalgaz kaynaklarındaki haklarımızı almaktan engelleme politikaları boşa çıkacak ve bu yeni kendi enerji kaynaklarını kullanması ve satışından elde edeceği gelirlerle, Türk ekonomisi Balkanlar-Kafkasya/Orta Asya ve Orta-Doğu’nun en güçlü ve zengin ekonomisi haline gelecektir.

- 2) KKTC ile Türkiye Cumhuriyeti arasında Konfederasyon kurulması. Türkiye 1776’ da ABD’nin 13 eski İngiliz kolonisinin dışişleri ve güvenlik konularında işbirliği yapıp içişlerinde bağımsız oldukları konfederal bir yapı oluşturup, güçlerini birleştirerek, İngilizleri yenerek Amerikan kıtasından çıkarttıkları işbirliği modelinin benzerini TC ile KKTC arasında oluşturmalıyız. Konfederasyona giren devletler; devlet unsurunun en önemli özelliği olan “Egemenliklerini” kaybetmezler. Ekonomi-Maliye-Asayiş-Vatandaşlık-Mülkiyet-Ticaret-Medeni Haklar vb. bütün konularda bağımsızdırlar. Ancak ortak bir dış politika ve Ortak bir Savunma politikası uygulayarak dış tehditlere karşı güçlerini birleştirirler. TC ile KKTC arasındaki böyle bir işbirliği modeli ile tam bağımsız ve egemen bir devlet olmasına rağmen uluslararası arenada tanınmayan KKTC’nin Doğu-Akdeniz’deki kıta sahanlığı Türkiye’nin de kıta sahanlığı olacak; kara suları

Türkiye’nin de kara suları olacak; Münhasır Ekonomik Bölgesi (MEB) Türkiye’nin de MEB’ i olacağı için Doğu-Akdeniz bir Türk gölü haline gelecektir. Ayrıca havadaki FIR hattı (Uçuş Bilgi hattı) da Türkiye’nin kontrolü altına geçeceği için KKTC ile Hatay, Mersin, Antalya, Muğla gibi illerimizin de hem güvenliği sağlanacak hem de ekonomimize büyük katkı sağlayacaktır.

Eğer yukarıda bahsettiğimiz bu iki önemli eksen değişikliği gerçekleştirilirse, Türkiye’nin Doğu Akdeniz’deki hakları uluslararası alanda tescil edilecek ve tartışma konusu olmaktan çıkacak; Türkiye’ye Sevr Anlaşmasını dayatmak isteyen iç ve dış düşmanlarımızın bütün hain planları suya düşecek ve Türkiye Doğu Akdeniz’deki zengin hidro-karbon yataklarının en büyük ortaklarından biri olacaktır.

DİPLOMATİK İLİŞKİLER ve POLİTİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER for DIPLOMATIC AFFAIRS and POLITICAL STUDIES

+90 216 310 30 40

info@dipam.org

+90 216 310 30 50

www.dipam.org

Murat Reis Mahallesi Gazi Caddesi No:69
Üsküdar/İstanbul

YAZAR HAKKINDA

Prof. Dr. Uğur ÖZGÖKER, Arel Üniversitesi İngilizce Uluslararası İlişkiler Bölümü ve Milli Savunma Üniversitesi Kara Harp Enstitüsü Öğretim Üyesidir. Kıbrıs Amerikan Üniversitesi Mütevelli Heyet Üyesi, Uluslararası Diplomatlar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi, Türk-Kuzey Kıbrıs Türk Ticaret Odası ve Kıbrıs Kültür ve Eğitim Derneği Yönetim Kurulu Başkanı görevlerini de yürütmektedir. ugur@uqurozgoker.com